

Internationales Wissenschaftssymposium: Dr. Ivo Pilar und die Idee eines vereinigten Europa

Wien, 12. März 2010

Europäische Akademie
für Lebensforschung, Integration und Zivilgesellschaft
und EUROPAHAUS NIEBROSTEBREICH

A-1060 Kreuznaden, Uffizstraße 3
 T +43 (0)1 711 20634-0 • F +43 (0)1 711 20634-1
 E office@ealiz.eu • www.ealiz.eu

Internationales Wissenschaftssymposium Dr. Ivo Pilar und die Idee eines vereinigten Europa

12. März 2010
Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung
A-1010 Wien, Freyung 1, Festsaal

Schirmherrschaft
 Bundesministerium für Außenangelegenheiten und für europäische Integration der Republik Kroatien
 Vizepräsident
 Europäische Akademie für Lebensforschung, Integration und Zivilgesellschaft – EALIZ, Wien
 Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung, Wien
 Ivo Pilar Institut für Sozialwissenschaften, Zagreb
Partnerschaft & Kooperation
 Botschaft der Republik Kroatien in Österreich, Wien

Programm

10:00 Uhr	Moderation: Dr. Caroline Forstner-Tomic, Institut Pilar Prof. Dr. Vito Stokich, Institut Pilar Eröffnung Wissenschaft und EU-Integration Minister Prof. Dr. Norbert Seifert, Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung, geschäftsführender Präsident der Europäischen Akademie für Lebensforschung, Integration und Zivilgesellschaft (EALIZ) Die aktuellen Beziehungen zwischen der Republik Kroatien und der Europäischen Union S.L. Prof. Dr. Jovan Jelic, Botschafter der Republik Kroatien in Österreich, Wien Ivo Pilar - Auftrag und Verpflichtung für die Sozialforschung in Kroatien Prof. Dr. Vlado Galic, Direktor des Instituts für Sozialwissenschaften Ivo Pilar
10:30 Uhr	ERÖFFNUNGSVORLESUNG Österreich und Kroatien als kulturelle Partner im größeren Europa Dr. Jakob Fend-Balogh, Ehrenamt, Landeskoordinator für Bildung, Bundesministerium für Europäische und Internationale Angelegenheiten, Wien
10:50 Uhr	KOFFMACHUNG Kroatien in der Wissensgesellschaft - Eine Aufsicht Prof. Mag. Dr. Josef Langer, Institut für Soziologie, Institutsvorstand, Mitglied der Fakultätsdirektion, Universität Klagenfurt
11:30 Uhr	LEBEN UND WERK DR. IVO PILARS Ivo Pilar als Visionär eines vereinigten Europas - Leben und Werk Dr. Zlatko Matijević, Brodskisches Institut für Geschichte Dr. Caroline Forstner-Tomic, wissenschaftliche Mitarbeiterin, Institut Pilar in memoriam Prof. Dr. Svetko Lipovčan Die Idee eines Mittelalters - neunzig Jahre nach Herstein Dr. Andrej Balcan, Universitätslektor
11:50 Uhr	Kaffeepause
12:15 Uhr	Ivo Pilar - Leben und Gedanken in Bosnien und Herzegowina Prof. Dr. Saša Pivcevic, Universitätslektor Die Aktualität des Werkes von Ivo Pilar Stjepan Šteti, Publizist
12:30 Uhr	Diskussion
1:00 Uhr	MITTAGSPAUSE
1:40 Uhr	VORSTELLUNG DES INSTITUTS FÜR SOZIALWISSENSCHAFTEN IVO PILAR ZAGREB Bis Institut für Sozialwissenschaften Ivo Pilar - Wissenschaftliche Wirkung Prof. Dr. Vlado Galic und Prof. Dr. Ljiljana Kabilina Lipovčan, stellvertretende Direktorin, Institut Pilar Die internationale wissenschaftliche Zusammenarbeit des Instituts Pilar Dr. Caroline Forstner-Tomic, wissenschaftliche Mitarbeiterin, Institut Pilar Die Bedeutung des Instituts Pilar in den kroatischen Gesellschafts- und Geisteswissenschaften Dr. Hanka Šteti, Historikerin, Präsident des Verwaltungsrats, Institut Pilar
15:00 Uhr	Abendessen
15:30 Uhr	RÜCKBLICK - AUSBlick Minister Prof. Dr. Norbert Seifert, BMWF, geschäftsführender Präsident der Europäischen Akademie für Lebensforschung, Integration und Zivilgesellschaft (EALIZ) Kundenansprache: Deutsch und Kroatisch Die Konferenz wird ebenfalls übersetzt.

Institut društvenih znanosti Ivo Pilar u Beču 2010.

Međunarodni znanstveni simpozij o dr. Ivi Pilaru i njegovoj ideji o ujedinjenoj Europi, koji je održan u Ministarstvu znanosti i istraživanja Republike Austrije u Beču 12. ožujka 2010. godine, rezultat je dugogodišnje znanstvene suradnje Europske akademije za istraživanje života, integraciju i civilno društvo (Europäische Akademie für Lebensforschung, Integration und Zivilgesellschaft — EALIZ), veleposlanstva Republike Hrvatske u Beču i Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar iz Zagreba.

EALIZ, čiji je utemeljitelj prof. ddr. Heinrich Badura, osnovan je na međunarodnoj utemeljiteljskoj konferenciji »Quo vadis Integratio?« u Eggenburgu (Austrija) održanoj od 22. do 24. siječnja 2004. Na toj konferenciji obrađene su tematske cjeline integracija — regije — regionalna suradnja, zatim integracija — Austrija — Europska unija — zemlje u procesu proširenja uključujući i Republiku Hrvatsku i znanstveno se propitivalo proširenje Europske unije. Na utemeljiteljskoj konferenciji prisustvovali su u ime hrvatskog veleposlanstva u Beču savjetnica Ivana Goranić i savjetnik mr. sc. Janko Deželić, a veleposlanik Dražen Vukov Colić sudjelovao je u raspravi s veleposlanicama deset tadašnjih zemalja kandidatkinja za članstvo u Europskoj uniji. Hrvatski veleposlanik pozdravio je utemeljenje EALIZ-a prosuđujući ga kao mjesto autentičnoga europskog iskustva i europske integracije. Na utemeljiteljskoj skupštini EALIZ-a, prema obrazloženju njegova utemeljenja i bilješkama savjetnika u hrvatskom veleposlanstvu u Beču, naznačena su i glavna pitanja i ciljevi kojima će se baviti: regionalizam, međuregionalna suradnja, proširenja Europske unije, suradnja s novim članicama, stvaranje mreže suradnika, poticanje razvoja građanskog društva, približavanja Europske unije građanima, kulturna, politička, znanstvena te gospodarska suradnja. Nakon utemeljenja i službene registracije u sudski registar grada Horna (Niederösterreich), EALIZ je, u ustrojbenom smislu, osnovao Odbor za znanost i Odbor za politiku 2. travnja 2004. godine u Gradskoj vijećnici u Eggenburgu, gdje je i njegovo sjedište. Na osnivačkoj skupštini navedenih odbora sudjelovao je mr. sc. Janko Deželić, koji je postao članom Odbora za znanost, a Ivana Goranić članicom Odbora za politiku. Odbori su zaduženi za više stručnih područja i to područje znanosti, istraživanja, novih tehnologija, obrazovanja, kulture, medija, zatim područje gospodarstva, prava, sigurnosti, sociologije, područje religije i etike te područje pojedinca, društva, okoliša i politike. Ta pak područja vode eksperti zemalja koje sudjeluju u radu EALIZ-a.

Sukladno programskim ciljevima EALIZ-a i njegovih odbora, hrvatsko veleposlanstvo u Beču obratilo se 20. svibnja 2004. godine ravnatelju Instituta Ivo Pilar prof. dr. sc. Vladi Šakiću s prijedlogom suradnje. Institut je prihvatio prijed-

log, a ravnatelj je u suglasnosti s hrvatskim veleposlanstvom u Beču imenovao dr. sc. Vinu Mihaljevića predstavnikom Instituta u Odboru za znanost EALIZ-a. Dr. sc. Mihaljević sudjeluje već na drugoj sjednici Odbora za znanost i Odbora za politiku 8. lipnja 2004. godine u Eggenburgu. Tada je naime počela aktivna znanstvena suradnja EALIZ-a i Instituta Ivo Pilar te hrvatskog veleposlanstva u Beču.

Ovdje želim predstaviti samo neke ostvarene vidove međusobne znanstvene i kulturne suradnje Instituta Pilar, EALIZ-a i hrvatskog veleposlanstva u Beču ne ulazeći u iscrpnu analizu učinjenoga. Tako sam već na navedenom sastanku Odbora za znanost i Odbora za politiku, u ime Instituta Pilar, pozvao prof. ddr. Baduru da sudjeluje na tradicionalnom znanstvenom simpoziju Instituta Ivo Pilar »Annales Pilar« krajem 2004. godine. U svrhu razvoja znanstvene suradnje prof. ddr. Badura prihvatio je poziv i svojim prilogom »Kroatien aus europäischer Perspektive« (»Hrvatska iz europske perspektive«) sudjelovao je na tom skupu, koji je pod naslovom »Quo vadis Hrvatska — modernizacija — europska obzorja« održan 9. i 10. prosinca 2004. godine u Zagrebu, a bio je posvećen 130. obljetnici rođenja dr. Ive Pilara. U svom je izlaganju istaknuo da je Hrvatska bila i da jest dio Europe te da će svoj potencijal ugraditi u izgradnju Europske unije na temelju zajedničkih europskih vrednota.

U ime Instituta Ivo Pilar redovito sam priložima ili pak samo kao predstavnik Instituta sudjelovao na konferencijama EALIZ-a kojima je Institut Pilar, pored drugih europskih znanstvenih ustanova, bio redovita znanstvena potpora. Zagarovao sam i širio suradnju EALIZ-a s drugim znanstvenim ustanovama u Hrvatskoj, primjerice s Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu, Katoličkim bogoslovnim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu te s udrugama civilnog društva, poput Društva za kulturu demokracije. Različiti stručnjaci iz različitih hrvatskih znanstvenih institucija također su sudjelovali svojim priložima na EALIZ-ovim europskim konferencijama pri čemu je njemački jezik, kao jedini službeni jezik, često bio ograničavajući čimbenik.

Pored uglavnom individualne znanstvene suradnje, Institut Pilar je zajedno s EALIZ-om, u suorganizaciji Hanns Seidel Stiftunga, organizirao devetu međunarodnu europsku konferenciju koja je istodobno bila i redoviti znanstveni skup »Annales Pilar« na temu »Značenje Europske unije za Hrvatsku — značenje Hrvatske za Europsku uniju« (»Die Bedeutung der EU für Kroatien — die Bedeutung Kroatien für EU«) od 15. do 17. studenog 2007. godine u Vukovaru.

Osim s EALIZ-om, Institut Pilar surađuje također s hrvatskim veleposlanstvom u Beču. Hrvatski veleposlanik prof. dr. sc. Zoran Jašić redovito je sudjelovao na europskim međunarodnim konferencijama EALIZ-a pri čemu je zagarovao hrvatske državne interese, a posebice pristupanje Hrvatske Europskoj uniji. U ime Instituta Ivo Pilar u koordinaciji s prvom tajnicom hrvatskog veleposlanstva u Beču mr. sc. Ladom Glavaš-Kovačević organizirao sam posjet austrijskih novinara Institutu Pilar za vrijeme njihova studijskog putovanja u Hrvatskoj. U

Institutu im je predstavljen hrvatski socio-kulturni, povijesni i religijski identitet. To su studijsko putovanje organizirali Predstavništvo Europske komisije u Beču i hrvatsko veleposlanstvo u Beču od 27. do 30. lipnja 2006. godine. Tom prigodom novinari, predstavnici austrijskih medija koji se posebice bave pitanjima Europske unije, posjetili su najviše političke dužnosnike, nevladine organizacije, gospodarstvenike i uglednike iz društvenog i kulturnog života, predstavnike medija kao i Institut Ivo Pilar sa svrhom promidžbe hrvatskog identiteta, kulture i spremnosti Republike Hrvatske za pristupanje Europskoj uniji.

Ovdje sam istaknuo samo nekoliko konkretnih oblika znanstvene i kulturne suradnje EALIZ-a, hrvatskog veleposlanstva u Beču i Instituta Ivo Pilar. Nakon uspješne višegodišnje znanstvene i kulturne suradnje, zajedno su u Beču organizirali i međunarodni simpozij o dr. Ivi Pilaru, a dio izlaganja s tog skupa donosimo u prilogu ovoga broja časopisa *Pilar*.

- *Vine Mihaljević*

Wissenschaft und EU-Integration

Heinrich BADURA

Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung,
geschäftsführender Präsident der Europäischen Akademie
für Lebensforschung, Integration und Zivilgesellschaft (EALIZ)

Begrüßung

S. E. s. g. Herr Prof. Dr. Zoran Jašić, Botschafter der Republik Kroatien in Österreich,

s. g. Herr Prof. Dr. Vlado Šakić, Direktor und s. g. Frau Prof.in Dr.in Ljiljana Kaliterna Lipovčan, stellvertretende Direktorin unserer jahrelangen Partnerinstitution, des Ivo Pilar Instituts für Sozialwissenschaften in Zagreb,

s. g. Herr Gesandter Dr. Jakub Forst-Battaglia, Sonderkoordinator für Südosteuropa, Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten in Wien,

s. g. Herr Prof. Dr. habil. Mihály Sári, Vizerektor unserer Partnerhochschule in Baja,

s. g. Herr Prof. Dr. Josef Hochgerner, Wissenschaftlicher Leiter des Zentrums für Soziale Innovation ZSI in Wien,

s. g. Herr Dr. Thomas Schauer, Leiter des Club of Rome, European Support Centers in Wien,

s. g. Herr Staatssekretär a. D., Landeshauptmann Stv., a. D., Prof. Dkfm., Dr. Hannes Bauer,

s. g. Frau Dr.in Elisabeth Heinzl-Schiel, Leiterin des Europareferats des Amtes der Niederösterreichischen Landesregierung,

s. g. Herrn Hofräte Dr. Wolfgang Traußnig (EuropeDirect NÖ) und GR Dr. Hans Jedliczka (EuropeDirect NÖ),

s. g. Herr Dr. Vedran Džihic, in persönlicher Vertretung des Institutsvorstands für Politikwissenschaft an der Fakultät für Sozialwissenschaften der Universität Wien, Herrn Univ. Prof. Segert,

s. g. Moderatoren des heutigen Symposiums,

Frau Dr.in Caroline Hornstein Tomić, wissenschaftliche Mitarbeiterin und Herr Prof. Dr. Vine Mihaljević vom Ivo Pilar Institut,

liebe Vortragende,

Teilnehmerinnen und Teilnehmer,

Mitglieder unserer Akademie,